

Bonnda iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin maliyyələşdirilməsi üzrə ilkin danışıqlar aparılır

Təxminən 200 ölkə bu ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək BMT-nin COP29 konfransında iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin maliyyələşdirilməsi üzrə yeni qlobal hədəfi razılaşdırmaq istiqamətində səy göstərir. Bu barədə "Reuters" agentliyinin xəbərində deyilir.

AZƏRTAC həmin agentliyə istinadla xəbər verir ki, Bonnda keçirilən BMT-nin iqlim dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının yardımçı orqanlarının 60-cı sessiyasında iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin maliyyələşdirilməsi üzrə ilkin danışıqlar aparılır.

Iqlim maliyyəsi daha kasıb ölkələrə istixana qazı emissiyalarını məhdudlaşdırmaq və iqlim dəyişikliyinə səbəb olduğu pisləşən ekstremal hava şəraitinin öhdəsindən gəlmək üçün layihələrə sərmayə qoymağa kömək edən əsas iqtisadiyyatları əhatə edir.

2009-cu ildə inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ildən 2025-ci ilə qədər bu cür fondlara ildə 100 milyard dollar köçürəcəkləri barədə razılığa gəliblər. Bonn sessiyasının iştirakçılarının vəzifəsi fondlara daxil olan vəsaitlərin artırılmasına nail olmaqdır.

Iqlim dəyişikliyinin pisləşməsi və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə təmiz enerji sərmayəsinin olmaması o deməkdir ki, dövlətlər ilk iqlim maliyyəsi hədəfi üzrə razılaşdıqdan sonra tələb olunan məbləğlər kəskin şəkildə artmalıdır.

BMT 2023-cü ilə aid müstəqil hesabatla istinad edərək bildirir ki, Çin istisna olmaqla, inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqlim məqsədlərinə çatmaq və cəmiyyətləri ekstremal hava şəraitindən qorumaq üçün 2030-cu ilə qədər ildə 2,4 trilyon dollar investisiyaya ehtiyacı olacaq. Bu, indiki səviyyələrdən dörd dəfə artıqdır.

Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ və Misirin daxil olduğu ərəb qrupu BMT-yə ildə 1,1 trilyon dollarlıq hədəf təklif edir, 441 milyard dollar isə birbaşa inkişaf etmiş ölkələrin hökumətlərindən qrant şəklində daxil olmalıdır.

Hindistan, Afrika ölkələri və kiçik ada dövlətləri də bildiriblər ki, bu məqsədlər üçün 1 trilyon dollardan çox vəsait tələb olunur, ancaq həmin maliyyənin nə qədər hissəsinin dövlət xəzinəsi hesabına ayrılacağı ilə bağlı fikir ayrılıqları mövcuddur. Hazırda yalnız bir neçə, yəni onlarla zəngin ölkədən iqlim maliyyəsini təmin etmək tələb olunur. Maliyyəçi ölkələrin bu siyahısı 1992-ci ildə BMT-nin iqlim danışıqları zamanı müəyyən edilib və o vaxtdan bəri dəyişməyib.

Avropa İttifaqı və ABŞ rəsmiləri siyahının köhnəliyini deyirlər və dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatı olan Çin, həmçinin Qətər, Sinqapur və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri kimi adambaşına düşən ÜDM-nin həcmi yüksək olan ölkələr də daxil olmaqla, yeni donorların əlavə edilməsini təklif edirlər.

Pekin buna qəti şəkildə etiraz edir. "Reuters" yazır ki, Bakıda keçiriləcək COP29 konfransında hansı ölkələrin ödəniş etməli olduğu sualı əsas mövzuya çevriləcək. Bu tədbirdə müzakirə ediləcək məsələlər arasında qazıntı yanacaqlarına və müdafiə sektoruna vergilər, eləcə də ölkənin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə daha çox sərmayə qoyması müqabilində dövlət borcunun bir hissəsinin bağışlandığı borc dəyişdirmə prosesləri daxildir.